

Resultaträkning, mk

	1.1.—31.12.1990	1.1.—31.12.1989
<i>Ränteintäkter</i>		
Inhemska (1)		
Dagslån	36 156 399,45	57 595 448,58
Bankcertifikat	2 716 275 769,53	1 905 018 286,23
Tidsbundna krediter	656 175 438,20	27 515 137,03
Skördeskadekrediter	—	57 897 144,96
KTR-krediter	160 372 243,68	178 716 605,21
Masskuldebrev	197 345 668,31	197 974 379,83
Övriga fordringar	38 652 329,95	45 995 144,51
	3 804 977 849,12	2 470 712 146,35
Utländska (2)		
Internationella valuta- fonden	123 027 251,78	123 984 699,36
Värdepapper	1 726 690 427,59	1 474 136 187,47
Övriga valutafordringar ..	936 409 046,35	692 054 712,82
	2 786 126 725,72	2 290 175 599,65
Summa ränteintäkter	6 591 104 574,84	4 760 887 746,00
<i>Räntekostnader</i>		
Inhemska (3)		
Dagsdepositioner	— 31 677 071,64	— 16 141 966,88
Bankcertifikat	— 34 433 756,20	— 44 489 192,71
Tidsbundna depositioner ..	— 260 367 509,60	—
Kassareservdepositioner ..	— 2 042 937 258,94	— 1 626 223 706,19
Terminskontrakt	— 246 231 166,02	— 3 009 226,24
Kassamedelsdepositioner ..	— 37 280 821,92	— 46 558 904,11
Pensionsfundsdepositioner ..	— 354 201 612,06	—
Konjunkturdepositioner ..	— 79 114 003,43	— 64 715 934,06
Investeringsdepositioner ..	— 609 094 689,03	— 439 765 714,94
Kapitalimportdepositioner ..	— 27 403 841,25	— 58 162 261,44
Övriga skulder	— 66 173 232,54	— 66 682 269,25
	— 3 788 914 962,63	— 2 365 749 175,82
Utländska		
Internationella valuta- fonden	— 67 044 210,89	— 64 138 869,86
Övriga skulder	— 32 110 473,02	— 9 378 540,88
	— 99 154 683,91	— 73 517 410,74
Summa räntekostnader ..	— 3 888 069 646,54	— 2 439 266 586,56
Räntebidrag (4)	2 703 034 928,30	2 321 621 159,44
Övriga intäkter (5)		
Expeditionsavgifter och provisioner	5 944 761,50	3 799 575,24
Övriga	51 701 889,20	144 548 189,83
	57 646 650,70	148 347 765,07
Övriga kostnader (6)		
Löner	— 152 348 781,98	— 134 273 855,83
Socialkostnader	— 58 018 389,00	— 54 172 981,86
Sedeltillverkning	— 45 794 771,04	— 39 536 017,75
Avskrivningar	— 71 101 913,95	— 87 459 315,05
Övriga	— 79 122 854,59	— 63 550 437,96
	— 406 386 710,56	— 378 992 608,45
Resultat före kursdiffe- renser och reserveringar	2 354 294 868,44	2 090 976 316,06
Kursdifferenser för ut- ländska värdepapper (7)	— 239 709 855,44	— 277 956 226,00
Valutakursdifferenser (8)	— 1 308 245 860,34	— 1 200 154 250,21
Ökning av reservering för pensionsansvar (9)	— 400 000 000,00	— 150 000 000,00
Ökning av reservering i enlighet med § 30 i bankens reglemente (9)	— 406 339 152,66	— 134 920 522,03
Räkenskapsårets vinst (10)	—	+ 327 945 317,82

Bokslutsbilagor

	31.12.1990	31.12.1989
<i>Sedelutgivning, mk</i>		
Sedelutgivningsrätt	37 306 670 036,86	23 010 387 816,16
Utnyttjad rätt	14 893 667 766,83	13 392 218 071,18
Sedelutgivningsreserv	22 413 002 270,03	9 618 169 744,98
<i>Inhemska mark/valutatermins- kontrakt, mk (medelkurs 31.12)</i>		
Terminsköpskontrakt	6 123 290 000,00	—
Terminsförsäljningskontrakt	—	202 950 000,00
<i>Utländska valuta/valutatermins- kontrakt, mk (medelkurs för köpta valutor 31.12)</i>		
	3 050 319 156,00	—
<i>Aktier och andelar, mk (nominellt värde)</i>		
Bank for International Settlements	42 385 297,30	43 394 032,97
Helsingfors Penningmarknadscentral Ab	19 500 000,00	10 400 000,00
Fastighetsaktier	2 309 920,00	2 309 920,00
Bostadsaktier	1 122 983,00	401 000,00
Övriga aktier och andelar	877 700,00	853 300,00
Summa	66 195 900,30	57 358 252,97
<i>Garantier, mk</i>		
	11 942 425,18	15 506 904,02
<i>Ansvar för pensions- förpliktelser, Mmk</i>		
Finlands Banks pensionsansvar	1 500	1 233
— därav täckt genom reserveringar	850	450
Sedeltryckeriets pensionsansvar	208	185
Pensionsansvar sammanlagt	1 708	1 418
<i>Finlands Banks fastigheter</i>		
Fastighet	Adress	Byggnadsår
Helsingfors	huvudkontor	Fredsgatan 16
	”	Fredsgatan 19
	”	Unionsgatan 33
	bostadsbyggnad	Snellmansgatan 23
	”	Elisabetsgatan 14
	villa	Ramsöuddsvägen 7
Björneborg	avdelningskontor	Valtakatu 11
Joensuu	”	Torikatu 34
Jyväskylä	”	Kauppakatu 21
Kotka	”	Keskuskatu 19
Kuopio	”	Kauppakatu 25—27
Lahtis	”	Torikatu 3
Rovaniemi	”	Valtakatu 10—12
S:t Michel	”	Päiviönkatu 15
Tammerfors	”	Hämeenkatu 13
Uleåborg	”	Kajaaninkatu 8
Vasa	”	Kyrkoespianaden 22
Åbo	”	Slottsgatan 20
Vanda	sedeltryckeriet	Mosskogsvägen 1
Enare	fjällstuga	Saariselkä
		1883/1961
		1954
		1848
		1896/1988
		1928
		1920/1983
		1853/1913
		1984
		1950
		1910
		1912
		1929
		1988
		1965
		1942
		1973
		1952
		1914
		1979
		1968/1976
		Volym ca m ³
		49 500
		33 000
		17 500
		27 500
		48 500
		4 500
		11 500
		11 000
		32 000
		9 000
		7 500
		36 500
		15 500
		7 500
		36 000
		17 000
		55 500
		10 500
		311 500
		2 000

Kommentarer till bokslutet

Allmänna principer för bokslutet och bokföringen

I Finlands Banks balansräkning tillämpas sektorindelning, vilket ger en bild av de finansiella relationerna mellan centralbanken och olika utländska och inhemska sektorer. För värderingsprinciperna i balansräkningen redogörs i kommentarerna till balanspostererna. Anläggningstillgångar och utgifter med lång verkningstid bokförs enligt Finlands Banks reglemente helt och hållet som kostnader under anskaffningsåret, och de upptas därför inte i balansräkningen. Uppgifter om anläggningstillgångarna ingår i bilagan till bokslutet.

Fordringarna och skulderna i utländsk valuta har omräknats till finska mark enligt medelkurserna på bokslutsdagen. Med medelkurs avses medelvärde av Finlands Banks köp- och säljkurs. Värdeförändringarna i fordringar och skulder på grund av förändringar i valutakurserna har bokförts resultatpåverkande; de ingår i resultaträkningen i posten valutakursdifferenser.

Finlands Banks sedeltryckeri och Sitra upptas inte i bankens bokslut. De avger separata verksamhetsberättelser.

Kommentarer till balansräkningen

1. Guld och utländska poster

Guldet har, liksom under tidigare år, i balansräkningen upptagits till ett värde av 35 mk/g. Guldinnehavet uppgick vid årets slut till 62 277 kg och dess marknadsvärde till ca 2 820 miljoner mark.

Särskilda dragningsrätter i Internationella valutafonden bland valutafordringarna motsvaras av posten tilldelade särskilda dragningsrätter (SDR) på passivsidan. På båda posterna betalas ränta lika med räntan på SDR.

Reservtranchen i SDR och markandelen i Internationella valutafonden utgör tillsammans Finlands medlemsandel i valutafonden. Markandelens motpost ingår i posten Internationella valutafondens markkonton bland

utländska skulder. Markandelen och markkontona är enligt praxis i Internationella valutafonden bundna till kursen för SDR.

De konvertibla valutorna består till övervägande del av utländska statspapper eller statsgaranterade värdepapper och utländska bankdepositioner. I posten ingår också utländska avistakonton samt bankens innehav av utländska betalningsmedel.

Värdepapperen, som ingår i den konvertibla valutareserven, har enligt § 6 i reglementet för Finlands Bank värderats till sitt nominella värde eller till gängse värde, om detta är lägre.

De bundna valutorna omfattar saldot på clearingkontot med Bulgarien. Den tidsbundna krediten utgörs av ett räntebärande specialkonto med Sovjetunionens bank för utrikesekonomi. Kontot är skyddat genom att krediten bundits till en korg av konvertibla valutor. Saldot på specialkontot uppgick vid årets början till 235 miljoner rubel; under året amorterades 175 miljoner rubel på krediten.

De konvertibla valutaskulderna omfattar internationella organisationers och utländska bankers konvertibla fordringar i mark på Finlands Bank.

De bundna valutaskulderna omfattar saldot på clearingkontot med Sovjetunionen. År 1989 ingick i posten också saldot på clearingkontot med Tyska demokratiska republiken.

2. Fordringar på finansinstitut

Dagslånen är saldon på checkräkningarna för de banker som är berättigade till centralbanksfinansiering. Några dagslån fanns inte vid slutet av 1990.

Bankcertifikaten är värdepapper som emitteras av bankerna till marknadspris. Bankcertifikaten har värderats till sitt anskaffningspris. I posten ingår också 180 miljoner mark i upplupen ränta på bankcertifikaten.

Kontantmedelskrediterna, med vilka penninginstitutens innehav av sedel- och myntkassor finansieras, är räntefria. Systemet med kontantmedelskrediter ändrades i november så, att kontantmedelskrediten beviljas för en månad åt gången på basis av föregående månads kassasaldon.

Penninginstitutens masskuldebrevslån kan i huvudsak betecknas som investeringstillgångar. De har värderats till sitt nominella värde.

3. Fordringar på den offentliga sektorn

Masskuldebrevslånen omfattar värdepapper emitterade av kommunerna; de har värderats till sitt nominella värde.

Statens metallmyntsansvar utgör nettobeloppet av de mynt som myntverket levererat till Finlands Bank.

4. Fordringar på företag

Finansieringsarrangemanget med exportkrediter slopades under 1990.

Inhemska leveranskrediter (KTR-krediter) har beviljats i form av såväl enskilda skuldebrevslån som masskuldebrevslån, vilka i balansräkningen redovisats separat. Masskuldebrevslånen har värderats till sitt nominella värde. KTR-krediterna har bankgaranti. Räntan varierade mellan grundräntan och grundräntan plus 2.5 procentenheter.

Övriga masskuldebrevslån omfattar sådana värdepapper som närmast kan betecknas som investeringstillgångar och de har upptagits till sitt nominella värde.

5. Övriga fordringar

Resultatregleringarna innehåller i huvudsak räntefordringar. I övriga fordringar ingår 111 miljoner mark i bostadslån till bankens personal. Räntan på bostadslånen var lika med grundräntan.

6. Utelöpande sedlar och mynt

De utelöpande sedlarna och mynten omfattar allmänhetens och penninginstitutens innehav av sedlar och mynt.

7. Skulder till finansinstitut

Dagsdepositionerna är saldon på checkräkningarna för de banker som är berättigade

till centralbanksfinansiering. Dagsdepositionsrentan var 4 procent.

Kassareservdepositionerna uppgick vid slutet av december till 7 procent av kassareservbasen. Enligt det reviderade kassareservavtalet, som Finlands Bank och bankerna ingick i april, kunde depositionsskyldigheten uppgå till högst 8 procent av kassareservbasen. Räntan på kassareservdepositionerna var från maj 3 månaders heliborräntan minus 3 procentenheter, dock minst 8 procent; dessförinnan hade räntan legat 0.25 procentenheter under grundräntan.

8. Skulder till den offentliga sektorn

År 1989 bestod kassamedelsdepositionerna av statens kassaplaceringar. I början av februari 1990 omvandlades de till statens pensionsfondsdepositioner. Posten omfattade också kommunernas pensionsfondsdepositioner.

Pensionsfondsdepositionerna avvecklades stegvis med början i juli. På statens pensionsfondsdepositioner var räntan 9.5 procent och på kommunernas 10 procent.

Konjunkturdepositionerna är depositioner som länsskatteverket uppburit av affärsidkare. Räntan på depositionerna låg 2.5 procentenheter under grundräntan.

Exportdepositionerna, som ingick i balansräkningen 1989, utgjordes av depositioner som tullstyrelsen uppburit av cellulosaexportörerna och exportörerna av träfritt tryckpapper. De betalades tillbaka under 1990.

9. Skulder till företag

Investerings- och fartygsanskaffningsdepositionerna är lagstadgade depositioner av företag som gjort investerings- eller fartygsanskaffningsreserveringar. På depositionerna betalas ränta. Räntan bestäms enligt depositions- och användningstidpunkten och varierar mellan 3 procent och grundräntan minus 2.5 procentenheter.

Kapitalimportdepositionerna under 1989 bestod av de kassareservdepositioner som företagen gjort på basis av sin kortfristiga utländska kapitalimport. Depositionerna utvecklades på våren 1990.

10. Övriga skulder

Resultatregleringarna omfattar i huvudsak poster som uppstått på grund av periodisering av räntor.

I posten övriga skulder ingår utelöpande sedlar i den gamla myntenheten till ett värde av 9 miljoner mark.

11. Värderingskonto och reserveringar

Posten har följande innehåll:

	31.12.1990 Mmk
Värderingskonto och egentliga reserveringar	2 731
Reservering för täckning av pensionsansvar	850
Värderingsdifferenser	-135
Summa	3 448

Värderingskontot och de egentliga reserveringarna består av reserveringar avsedda att säkra det egna kapitalets realvärde och att täcka risker förknippade med valutafordringar, valutaskulder och valutaterminskontrakt. I bokslutet för 1990 avsattes 406 miljoner mark för detta ändamål.

I bokslutet för 1990 avsattes 400 miljoner mark för partiell täckning av pensionsansvaret. Reserveringen för pensionsansvar steg därmed till 850 miljoner mark. Beloppet av Finlands Banks pensionsförpliktelser uppgår till 1 500 miljoner mark, varav 57 procent är täckt genom reserveringarna.

De utländska värdepapper i den konvertibla valutareserven vilkas anskaffningspris eller marknadspris, om detta är lägre, överstiger det nominella värdet har i balansräkningen värderats till sitt nominella värde enligt tidigare praxis. Skillnaden mellan det nominella värdet och det värde som använts i resultaträkningen, det s.k. lägsta värdet, har bokförts på värderingskontot som ett avdrag.

12. Eget kapital

Förändringarna i eget kapital framgår av följande uppställning:

	31.12.1990	31.12.1989 Mmk	Förändring
Grundfond ...	5 000	5 000	—
Reservfond ...	764	436	+ 328
Räkenskaps- årets vinst	0	328	-328
Summa	5 764	5 7640	0

Kommentarer till resultaträkningen

Finlands Banks resultat före bokslutsdispositioner uppgick till 806 miljoner mark. Resultatet användes i sin helhet till att öka bankens reserveringar.

De inhemska ränteintäkterna växte avsevärt på grund av uppgången i ränteintäkterna från bankcertifikat och tidsbundna krediter.

Också de inhemska räntekostnaderna steg, vilket främst förklarades av de ökade räntekostnaderna för kassareservdepositionerna. Räntorna på statens och kommunernas pensionsfondsdepositioner var en ny räntekostnadspost.

Räntebidraget steg med 381 miljoner mark.

Räkenskapsperiodens resultat reducerades av kursförlusterna för utländska värdepapper och valutakursförluster.

1. Inhemska ränteintäkter

De inhemska ränteintäkterna ökade med 1 334 miljoner mark jämfört med året innan. Ökningen härrörde i huvudsak från tillväxten i ränteintäkterna från bankcertifikat och tidsbundna krediter. Ränteintäkterna från bankcertifikat uppgick till 2 716 miljoner mark och den genomsnittliga avkastningen på bankcertifikatportföljen under året var ca 13 procent. Ränteintäkterna från tidsbundna krediter utgjorde 656 miljoner mark.

2. Utländska ränteintäkter

De utländska ränteintäkterna uppgick 1990 till 2 786 miljoner mark och var därmed 496 miljoner mark större än året innan.

3. Inhemska räntekostnader

De inhemska räntekostnaderna växte med 1 423 miljoner mark. Räntorna på kassare-

servdepositionerna var 417 miljoner mark större än 1989. Räntorna på tidsbundna depositioner uppgick till 260 miljoner mark. En ny post var räntorna på statens och kommunernas pensionsfondsdepositioner, för vilka räntekostnaderna uppgick till 354 miljoner mark.

4. Räntebidrag

Räntebidraget utgjorde 2 703 miljoner mark.

5. Övriga intäkter

De övriga intäkterna uppgick till 57 miljoner mark. I posten ingår 34 miljoner mark i hyresintäkter och 6 miljoner mark i dividendintäkter från Internationella regleringsbanken.

6. Övriga kostnader

Socialkostnaderna omfattar 47 miljoner mark i utbetalda pensioner.

Anläggningstillgångar och utgifter med lång verkningstid bokförs som kostnader och avskrivs under anskaffningsåret enligt Finlands Banks reglemente. Avskrivningarna inkluderar således under räkenskapsåret förvärvade anläggningstillgångar och övriga utgifter med lång verkningstid i sin helhet. Avskrivningarna omfattar 19 miljoner mark i avskrivningar på byggnader och 37 miljoner mark i avskrivningar på maskiner och inventarier samt ökningen av aktiekapitalet i Helsingfors Penningmarknadscentral Ab, 9 miljoner mark.

7. Kursdifferenser för utländska värdepapper

Kursdifferenserna för utländska värdepapper omfattar kursvinster och kursförluster som realiserats vid försäljning av värdepapper och skillnaden mellan värdepappersportföljens anskaffningspris och marknadspris, om detta är lägre. Om den utländska värdepappersportföljen hade värderats till marknadspriserna vid årsskiftet, skulle kursförlusterna för värdepapperen ha uppgått till 72 miljoner mark.

8. Valutakursdifferenser

Valutakursdifferenserna omfattar nettoförändringen i fordringarnas och skuldernas värde på grund av valutakursförändringar samt nettointäkterna av valutahandeln. Banken bokförde en kursförlust på 1 308 miljoner mark. Förlusten berodde framför allt på nedgången i den viktigaste reservvalutans, US-dollar, kurs.

9. Förändring av reserveringar

Reserveringarna för att säkra realvärdet av det egna kapitalet ökades med 406 miljoner mark; reserveringen är en reservering enligt § 30 i bankens reglemente. För täckning av bankens pensionsansvar avsattes 400 miljoner mark.

10. Räkenskapsårets resultat

Resultatet användes i sin helhet till att öka reserveringarna.

ÄRENDEN HANDLAGDA AV BANKFULLMÄKTIGE

Revisionen

De revisorer som utsetts vid 1989 års riksdag, magistern i ekonomiska vetenskaper Markus Aaltonen, ekonomie kandidat Esko Seppänen, juris kandidat Ben Zyskowitz, stadsrevisor Kalevi Mattila och merkant Pentti Kettunen verkställde den 12—15 februari granskning av Finlands Banks bokföring, bokslut och förvaltning för 1989.

I enlighet med revisorernas utlåtande beviljade bankfullmäktige vid sitt möte den 21 mars direktionen ansvarsfrihet för förvaltningen av bankens angelägenheter under 1989.

Granskningen av lånerörelsen och valutahandeln

Bankfullmäktige har under verksamhetsåret i enlighet med § 5 i sin instruktion granskat bankens lånerörelse och valutahandel samt övriga placeringar vid följande tidpunkter: den 9 februari, den 25 april, den 30 maj, den 23 augusti, den 17 oktober och den 19 december.

Inventeringen och inspektionen av avdelningskontoren

Bankfullmäktige har i enlighet med § 6 i sin instruktion inventerat huvudkontorets kassor, kassavalv, lånehandlingar, säkerheter, panter och depositioner. Inventeringen gav inte anledning till anmärkning.

Bankfullmäktige har övervakat att avdelningskontorens handkassor och kassavalv en

gång i månaden och växlar, skuldebrev och panter minst tre gånger under året har inventerats av avdelningskontorens kontrollanter.

Vid samtliga avdelningskontor har verkställts inspektion enligt § 2 i bankens instruktion.

Fonden för Finlands självständighets jubileumsår 1967 (Sitra)

Bankfullmäktige har godkänt 1989 års räkenskaper för Sitra och tillställt riksdagens bankutskott kopior av verksamhetsberättelsen och bokslutet.

Vid sitt möte den 19 december konstaterade bankfullmäktige att lagen om Jubileumsfonden för Finlands självständighet (717/90) skulle träda i kraft den 1 januari 1991. Fonden är en sådan under riksdagens garanti stående fond som avses i § 83 i riksdagsordningen och får i sin verksamhet använda benämningen Sitra.

Fonden har enligt lagen som mål ”att främja en stabil och balanserad utveckling i Finland, en kvantitativ och kvalitativ tillväxt i ekonomin samt internationell konkurrensförmåga och internationellt samarbete genom att i synnerhet verka för genomförande av sådana projekt som effektiviserar utnyttjandet av de samhällsekonomiska resurserna eller höjer forsknings- och utbildningsnivån eller i vilka utvecklingsalternativen för framtiden reds ut”.

Bankfullmäktige framhöll vidare att fondens förvaltning enligt lagen skulle skötas av förvaltningsrådet, styrelsen och överombudsmannen. Till förvaltningsrådet hörde de bankfullmäktige som riksdagen tillsätter enligt § 83 i riksdagsordningen. Ordförande för

förvaltningsrådet var bankfullmäktiges ordförande och vice ordförande bankfullmäktiges vice ordförande.

Verksamhetsberättelse om E. J. Långmans fonder

Vid sitt möte den 9 februari antecknade bankfullmäktige till kännedom att Finska Kulturfonden lämnat redogörelse för E. J. Långmans fonders verksamhet under perioden 1.10.1988—30.9.1989.

Räntan på bankernas kassareservdepositioner

Vid sitt möte den 25 april fattade bankfullmäktige beslut om räntan på de kassareservdepositioner som skulle göras i Finlands Bank enligt ett reviderat kassareservavtal. Direktions framställning i saken av den 19 april:

”Planerna på att ersätta det nuvarande avtalsbaserade kassareservsystemet med ett lagstadgat system strandade på våren 1989 dels av lagstiftningsskäl och dels på grund av problem i samband med integrationsutvecklingen.

Efter att lagstiftningsprojektet gått om inlett har Finlands Bank tillsammans med bankerna berett en revidering av det nuvarande kassareservavtalet. Den ökande integrationen av finansmarknaderna, den branta uppgången i marknadsräntorna i slutet av förra året och den planerade ändringen av skattebehandlingen av depositioner har fortlöpande tillfört arbetet nya element.

Vid förhandlingarna har parterna med hänsyn till såväl integrationsutsikterna som utvecklandet av den inhemska finansmarknaden beslutat att tillämpa en kassareservbas som är cirka 10 procent mindre än den nuvarande. I den nya kassareservbasen skulle endast de inhemska depositionerna ingå. Depositionsskyldigheten skulle fortsättningsvis uppgå till högst 8 procent, men från och med juli 1991 till högst 7 procent.

Enligt det nuvarande avtalet uppgår räntan på kassareservdepositionerna till Finlands Banks grundränta minus 1/4 procentenhet. Då marknadsräntorna i slutet av förra året

steg till 16 procent, belastade kassareservsystemet bankernas lönsamhet med nästan 1.8 miljarder mark i året. En så stor belastning är med tanke på bankernas soliditet i längden inte möjlig och ur penningpolitisk synvinkel heller inte nödvändig. En grundräntebunden ränta på kassareservdepositionerna skulle också i fortsättningen innebära en betydande ränterisk för bankerna.

Vid förhandlingarna har därför preliminärt avtalats om en ränteklausul, enligt vilken räntan på kassareservdepositionerna skulle uppgå till 3 månaders heliborräntan minus 3 procentenheter, dock till minst 8 procent.

Denna ränteklausul skulle begränsa kassareservsystemets belastning för bankernas lönsamhet till högst drygt 600 miljoner mark i året enligt siffrorna vid slutet av 1989. En ändring av ränteklausulen i kassareservavtalet kräver emellertid bankfullmäktiges godkännande.

Med anledning av ovanstående föreslår Finlands Banks direktion att bankfullmäktige med stöd av punkt 1 i mom. 1 av § 17 i reglementet för Finlands Bank skall besluta att

Finlands Bank på bankernas kassareservdepositioner i Finlands Bank från och med den 1 maj 1990 kan betala en ränta som utgör 3 månaders heliborräntan minus 3 procentenheter, dock minst 8 procent.”

Säkerheter för centralbanksfinansieringen

Vid sitt möte den 28 november fick bankfullmäktige av direktionen en redogörelse för det arrangemang med säkerheter för centralbanksfinansieringen som var under beredning. Det nya systemet skulle i sin helhet tas i bruk under 1991.

Finlands Banks avdelningskontor

Vid sitt möte den 4 juni fick bankfullmäktige av direktionen en redogörelse för ändringarna i avdelningskontorens verksamhet.

Ändringar i instruktionen för Finlands Bank

Vid sitt möte den 30 maj beslöt bankfullmäktige att upphäva § 10 och 11 och ändra § 7 i

instruktionen för Finlands Bank (48/26). Direktions framställning i saken av den 22 maj:

”Anvisningarna om vården av Finlands Banks valv och kassor grundar sig på § 7, 10 och 11 i instruktionen för Finlands Bank (48/26), som fastställts av bankfullmäktige.

Ramarna för bankens valvs- och kassaverksamhet har särskilt för huvudkontoret avsevärt förändrats under den tid instruktionen och de på den baserade anvisningarna varit i kraft i och med att huvuddelen av verksamheten har flyttat till Vanda. Föreskrifterna i instruktionen är dessutom i många avseenden för stela och motsvarar därför inte längre de praktiska krav som ställs på organisationen av funktionerna. Föreskrifterna om kassaansvar lämnar på grund av sin ålderdomliga utformning rum för tolkning och släpar delvis efter jämfört med principerna i den gällande skadeståndslagen (412/74).

De nuvarande föreskrifterna i § 7 i instruktionen är till sin karaktär tekniska och gäller endast den praktiska vården av kassafunktionerna, t.ex. kassornas belopp och låsandet av kassor och valv. I § 10 och 11 behandlas uppkomsten av skadeståndsansvar i samband med kassafunktionerna. Om detta stadgas emellertid i den allmänna skadeståndslagen som upphäver föreskrifterna i instruktionen, eftersom de är på lägre nivå. Det vore därför motiverat att besluten om de praktiska arrangemangen i samband med kassafunktionerna skulle fattas av direktionen, som också i övrigt ansvarar för bankens verksamhet. Skadeståndsansvaret regleras i skadeståndslagen och det finns därför inte behov av särskilda stadganden. Reglementet för Finlands Bank (365/25) förutsätter inte heller bankfullmäktiges medverkan i dessa angelägenheter.

Med hänvisning till ovanstående föreslår direktionen att bankfullmäktige med stöd av § 38 i reglementet för Finlands Bank skall besluta att

— § 10 och 11 i instruktionen för Finlands Bank upphävs i sin nuvarande form samt

— § 7 i instruktionen för Finlands Bank ges följande ändrade lydelse:

”Direktionen har som uppgift att meddela föreskrifter och anvisningar

om vården av Finlands Banks valv och kassor, om vårdarnas ansvar samt om vården av skuldförbindelser, värdepapper, säkerheter och depositioner i bankens ägo eller besittning.”

Dessa ändringar i instruktionen för Finlands Bank träder i kraft den 1 juli 1990 och skall dessförinnan publiceras i Finlands författningssamling.”

Ändringen i instruktionen (512/90) har publicerats i författningssamlingen den 30 maj 1990.

Ändringar i pensionsstadgan och familjepensionsstadgan för Finlands Bank

I en skrivelse till bankfullmäktige av den 11 maj framhöll direktionen att statens familjepensionssystem hade genomgått en totalreform som skulle träda i kraft den 1 juli 1990. Syftet med familjepensionsreformen var att förbättra barnfamiljernas och framför allt barnens familjepensionsskydd, att jämställa efterlevande makar som förmånstagare oberoende av kön, dvs. att bevilja också män efterlevandepension i alla familjepensionssystem och att samordna familjepensionen med hjälp av pensionsjämkning med den efterlevande makens arbetspension eller den förvärvsinkomst som beaktas vid beräkningen av dennas framtida arbetspension. Genom pensionsjämkning hindrades uppkomsten av överstora efterlevandepensioner. Familjepension skulle utbetalas som efterlevandepension och som barnpension.

Eftersom Finlands Banks pensionssystem i tillämpliga delar följer det gällande statliga pensionssystemet, föreslog direktionen i sin skrivelse att de ändringar som genomförts i statens familjepensionssystem skulle göras också i familjepensionsstadgan för Finlands Bank, som fastställdes den 3 juni 1969.

Bankfullmäktige godkände direktionens förslag vid sitt möte den 30 maj.

Vid sitt möte den 28 november beslöt bankfullmäktige på framställning av direktionen att ändra pensionsstadgan och familjepensionsstadgan för Finlands Bank så, att de från och med den 1 januari 1991 inte längre skulle tillämpas på personer som varit anställda vid Finlands Banks sedeltryckeri eller på deras förmånstagare. Ändringen samman-

hängde med beslutet att ombilda sedeltryckeriet till ett självständigt aktiebolag från och med den 1 januari 1991.

Då samfundsformen ändras, kommer de anställda som då tillhör och de som tidigare har tillhört Finlands Banks pensionsstadga och familjepensionsstadga att från och med den 1 januari 1991 omfattas av lagen om pension för arbetstagare retroaktivt från början av varje anställningsförhållande. Pensionsskyddet kompletteras med arrangemang med tilläggsförmåner så att det förblir oförändrat.

Nybygge för avdelningskontoret i Kuopio

I en skrivelse till bankfullmäktige av den 17 april framhöll direktionen att Finlands Banks direktion för att utveckla landets penningförsörjning hade beslutat att skaffa sex automatiska sedelsortersmaskiner. Två maskiner skulle placeras i Vanda och de återstående fyra i avdelningskontoren i Tammerfors, Kuopio, Åbo och Uleåborg. Helautomatiska sedelsortersmaskiner hade blivit nödvändiga bl.a. därför att banken under de senaste åren varit tvungen att fästa ökad uppmärksamhet vid sedlarnas säkerhetsdetaljer.

Direktionen meddelade vidare att automatiseringen av sedelsorteringen medförde betydande förändringar i organisationen av arbetsuppgifterna och behovet av arbetskraft i Finlands Banks avdelningskontor. I samma riktning som automationen verkade också det nya penningförsörjningsavtalet mellan Finlands Bank, penninginstitutet och Post- och televerket. Avtalet innebar att antalet utgående och inkommande penningförsändelser avsevärt ökade i de kontor som hade sorteringsmaskiner. Direktionen påpekade också att utrymmena i Kuopiokontorets fastighet i de förändrade förhållandena inte längre motsvarade sitt ändamål, och att i synnerhet arbetslokalerna var för små för att sedelsorteringen skulle kunna skötas på ett ändamålsenligt sätt. I den gamla fastigheten hade inte heller säkerhetsaspekterna kunnat beaktas i tillräckligt hög grad.

Direktionen meddelade att Finlands Bank hade fört inledande diskussioner med representanter för Kuopio stad för att få veta om det inom stadens område fanns lämpliga tomter för Finlands Bank. Staden hade använt

ett relativt stort område i närheten av stadskärnan, från vilket det skulle vara möjligt att avskilja en tomt av lämplig storlek för Finlands Bank. Tomten var belägen vid Puutarhakatu i närheten av järnvägsstationen och busstationen. Läget och terrängen gjorde att tomten passade för Kuopiokontoret.

Direktionen föreslog att bankfullmäktige med stöd av punkt 5 i mom. 1 av § 17 i reglementet för Finlands Bank skulle berättiga direktionen

— att av tomt nr 11 vid Puutarhakatu i kvarter 37 i stadsdel III i Kuopio köpa en tomt del på cirka 3 000 m² till ett pris som skulle avtalas vid förhandlingar med Kuopio stad och på sådana övriga villkor som direktionen fann lämpliga

— att under våren 1990 påbörja planeringen av en ny bankbyggnad på tomten

— att sälja Kuopiokontorets nuvarande fastighet.

Bankfullmäktige godkände direktionens förslag vid sitt möte den 25 april.

Försäljning av fastighet

Vid sitt möte den 19 december berättigade bankfullmäktige Finlands Bank att sälja lägenheten Leirinmäki Rnr 1:1124 i Tervakoski by i Janakkala kommun till staten (försvarsministeriet) för 25 miljoner mark. Lägenheten hade bildats av det ca fyra hektar stora jordområde som Finlands Bank 1984 hade köpt av Tervakoski Oy som ett outbrutet område.

Aktieteckningar och aktieköp

För att underlätta personalrörligheten vid avdelningskontoren berättigade bankfullmäktige direktionen med stöd av mom. 2 i § 12 och punkt 5 i mom. 1 av § 17 i reglementet för Finlands Bank att för Finlands Bank köpa följande bostadsaktier:

— Mötet den 21 mars. Två bostadslägenheter i Kuopio centrum (3 r o k och 2 r o k).

— Mötet den 30 maj. Högst sex bostadslägenheter i eller i närheten av Uleåborgs centrum (2—4 r o k).

— Mötet den 19 september. Högst tre bostadslägenheter i eller i närheten av Åbo centrum (2 r o k).

I en skrivelse av den 13 mars meddelade direktionen att styrelsen för Helsingfors Penningmarknadscentral Ab hade beslutat föreslå för bolagsstämman att bolagets aktiekapital skulle ökas från 20 till 37.5 miljoner mark genom emission av 17 500 nya aktier med det nominella värdet 1 000 mark. De nya aktierna skulle erbjudas bolagets aktieägare att tecknas i relation till deras tidigare aktieinnehav.

Med hänvisning till ovanstående bad direktionen att bankfullmäktige med stöd av mom. 2 i § 12 och punkt 5 i mom. 1 av § 17 i reglementet för Finlands Bank skulle berättiga direktionen att teckna nya aktier i Helsingfors Penningmarknadscentral Ab till ett belopp av 9.1 miljoner mark. Beloppet motsvarade Finlands Banks ägarandel, som uppgick till 52 procent av bolagets totala aktiestock.

Bankfullmäktige godkände direktionens förslag vid sitt möte den 13 mars.

Bolagisering av Finlands Banks sedeltryckeri

I en skrivelse till bankfullmäktige av den 24 maj påpekade direktionen att för sedeltryckeriet på 1940-talet hade godkänts från Finlands Bank avskild verksamhet och administration, då sedeltryckeriets bokföring och balansräkning separerades från bankens. Sedeltryckeriet gjordes 1977 till en resultatenhets, men har juridiskt varit en del av Finlands Bank.

Under årens lopp har sedeltryckeriets produktionsstruktur blivit betydligt mångsidigare. Däremot har det på marknaden för säkerhetstryck, som tidigare helt behärskades av sedeltryckeriet, börjat dyka upp också andra företagare. Sedeltryckeriets produkter, fränsett inhemska sedlar, har därför blivit föremål för konkurrens. Finlands Banks omsättningsstruktur, pensionssystem, bokföringsbestämmelser osv. har begränsat möjligheterna för sedeltryckeriet att fungera på samma sätt som konkurrenterna. Som en del

av Finlands Bank har sedeltryckeriet också varit tvungen att beakta centralbankens samhällsställning.

Direktionen meddelade vidare att Finlands Bank efter att ha dryftat sedeltryckeriets ställning och administrativa modell hade beslutat att ombilda sedeltryckeriet till aktiebolag. En sådan bolagsform gör det möjligt att smidigt utveckla sedeltryckeriets olika sektorer och att utvidga affärsverksamheten. Ytterligare fördelar med aktiebolagsmodellen är att besluts- och ansvarsfrågorna klart definieras.

Direktionen framhöll också att en bolagisering av sedeltryckeriet inte skulle innebära någon förändring i de anställdas ställning; de anställda stod redan i arbetsavtalsförhållande till sedeltryckeriet. I sin utredning av pensionsfrågorna hade direktionen kommit till slutsatsen att hela pensionsansvaret i det bolag som skulle grundas skulle försäkras i ett pensionsförsäkringsbolag. Den ändring i lagen om pension för arbetstagare som var en förutsättning för arrangemanget var under beredning.

Direktionen föreslog att bankfullmäktige med stöd av mom. 2 i § 12 och punkt 5 i mom. 1 av § 17 i reglementet för Finlands Bank skulle godkänna att Finlands Bank tecknar hela aktiekapitalet, dvs. 40 miljoner mark, i det bolag som skulle grundas. Aktiekapitalet betalas som apport, dvs. genom att banken i bolaget investerar finansierings-, omsättnings- och anläggningstillgångar motsvarande aktiekapitalet och bolaget åtar sig ansvaret för de kortfristiga lån som överförs till bolaget samt det lagstadgade pensionsansvaret.

Bankfullmäktige godkände direktionens förslag vid sitt möte den 14 juni.

Huvudavtalet om anställningsvillkoren i Finlands Bank

Vid bankfullmäktiges möte den 21 mars framhöll direktionen att anställningsvillkoren allt sedan 1981 hade fastställts enligt det s.k. PES-systemet (PES = palvelussuhteen ehtoja koskeva vapaaehtoinen sopimus dvs. frivilligt avtal om anställningsvillkoren). PES-systemet grundade sig på ett bestående huvudavtal med bestämmelser om systemets

grunder, t.ex. tillämpningsområdet, förhandlingsproceduren och lösandet av meningsmotsättningar.

I huvudavtalet hade vid förhandlingarna mellan direktionen och bankens personalförening under vintern 1990 gjorts vissa ändringar närmast av teknisk karaktär.

Bankfullmäktige beslöt på framställning av direktionen att för sin del fastställa det reviderade huvudavtalet om anställningsvillkoren i Finlands Bank, vilket hade undertecknats av Finlands Bank och Finlands Banks Personalförening den 2 mars 1990.

PES-avtalet om semester för Finlands Banks befattningshavare

Vid bankfullmäktiges möte den 21 mars meddelade direktionen att Finlands Banks befattningshavares semesterrättigheter grundar sig på PES-avtalet om semester, som hade undertecknats den 21 april 1981. Bankfullmäktige hade för sin del godkänt avtalet den 29 april 1981.

Detta avtal hade ersatts med ett nytt PES-avtal om semester för Finlands Banks befattningshavare, vilket hade undertecknats av Finlands Bank och Finlands Banks Personalförening den 2 mars 1990. Den viktigaste förändringen i det nya semesteravtalet var att befattningshavarna fick möjlighet att överföra den del av semestern som överstiger 20 arbetsdagar till senare år. I en s.k. semesterbank skulle högst 100 arbetsdagar få finnas sparade. De övriga ändringarna i avtalet var tekniska.

Bankfullmäktige beslöt att för sin del fastställa PES-avtalet om semester, som undertecknats av Finlands Bank och Finlands Banks Personalförening.

Tjänste- och befattningshavarnas avlöning

Den 27 december 1989 ingicks statens tjänstekollektivavtal för avtalsperioden 1.3.1990—29.2.1992. Avtalet följde riksförlikningsman Kallios förslag till en ekonomisk-politisk och inkomstpolitisk helhetsuppgörelse för 1990 och 1991.

Vid sitt möte den 21 mars fastställde bankfullmäktige PES-avtalet för justering av Finlands Banks befattningshavares avlöning för

avtalsperioden 1.3.1990—29.2.1992, vilket hade undertecknats av direktionen och Finlands Banks Personalförening den 2 mars 1990.

Avtalet baserade sig på Kallios avtal. Enligt avtalet skulle lönerna justeras på följande sätt:

- 1.3.1990 med 3.4 %
- 1.10.1990 med 2 %
- Förhandlingar om mellanjustering enligt klausulen om inkomstutvecklingsgaranti skulle föras senast i februari 1991 och de slutliga justeringsförhandlingarna senast i februari 1992.

Bankfullmäktige beslöt också att lönerna för direktionen skulle justeras på motsvarande sätt.

Direktionen

Republikens president beviljade den 11 april på begäran direktionsmedlemmen Pentti Uusivirta avsked från tjänsten som medlem av direktionen från och med den 16 maj. Den 4 maj utnämnde republikens president direktören vid Finlands Bank, politices doktor Markku Puntila till medlem av direktionen räknat från den 16 maj.

Vid sitt möte den 30 maj fastställde bankfullmäktige den nya arbetsfördelningen mellan direktionens ordförande och medlemmar.

Direktionsmedlemmarna Harri Holkeri och Kalevi Sorsa var hela året tjänstlediga.

Vid slutet av 1990 hade direktionsmedlemmarna följande förtroendeuppdrag inom näringslivet:

- Direktionens ordförande *Rolf Kullberg*
- Fonden för Industriellt Utvecklingssamarbete Ab, medlem av förvaltningsrådet
 - Kymmene Oy, styrelsemedlem

- Direktionsmedlem *Ele Alenius*
- Eka-yhtymä, vice ordförande i förvaltningsrådet
 - Meira Oy, medlem av förvaltningsrådet
 - Setec Oy, styrelseordförande (fr.o.m. 1.1.1991)

Direktionsmedlem *Esko Ollila*

- Enso-Gutzeit Oy, vice ordförande i förvaltningsrådet
- Finlands Exportkredit Ab, styrelsemedlem
- Jubileumsfonden för Finlands självständighet, styrelseordförande (fr.o.m. 1.1.1991)
- Rantasipi Oy, medlem av förvaltningsrådet
- Ömsesidiga Försäkringsbolaget Kaleva, medlem av förvaltningsrådet

Kontrollanterna vid avdelningskontoren

Som kontrollanter vid bankens avdelningskontor och som deras suppleanter fungerar 1991 enligt bankfullmäktiges beslut följande personer:

kontoret i *Björneborg*: kontrollanter biträdande stadsdirektören, vicehäradshövding Mikko Sävelä och ekonomichefen, ekonom Antti Kalervo Lipsanen samt suppleant skattedirektören, vicehäradshövding Jorma Kalevi Saarivuo;

kontoret i *Joensuu*: kontrollanter verkställande direktör Mauri Heimo Kalervo Vänskä och kanslichefen, länsrådet, vicehäradshövding Niilo Antero Koistinen samt suppleanter administrativa direktören, politices kandidat Matti Ensio Juhani Halonen och borgmästaren, vicehäradshövding Onni Naakka;

kontoret i *Jyväskylä*: kontrollanter lantbruksrådet, agronom Ingmar Gottfried Finskas och stadsdirektör Jaakko Kalevi Lovén samt suppleant överdomaren vid länsrätten, vicehäradshövding Eero Emil Herman Jauhiainen;

kontoret i *Kotka*: kontrollanter advokaten, vicehäradshövding Leif Gunnar Thuresson Häggblom och beskattningsrådet, vicehäradshövding Toivo Verner Rikkinen samt suppleant verkställande direktören, merkonom Antero Anttila;

kontoret i *Kuopio*: kontrollanter polismästaren, vicehäradshövding Erkki Juhani Vahronen och agronom Pauli Uolevi Ilva samt suppleanter hovrättsrådet, vicehäradshövding Juha Antero Voutilainen och stadens finansdirektör Esa Ilmari Hurme;

kontoret i *Lahtis*: kontrollanter biträdande stadssekreteraren, juris kandidat Juha Kaar-

lo Tapio Arvela och polismästaren, juris kandidat Pekka Tapani Ojala samt suppleant varuhusdirektören, ekonom Toivo Tapio Tikanoja;

kontoret i *Rovaniemi*: kontrollanter kontorschefen, ekonom Seppo Olavi Söderlund och distriktsbyggnadschefen, diplomingenjör Heikki Mikael Annanpalo samt suppleant marknadschefen Lauri Pitkänen;

kontoret i *S:t Michel*: kontrollanter länsrådet Viljo Uolevi Lehtolainen och borgmästaren Jorma Kalevi Pekonen samt suppleant marknadsdirektören, merkonom Erkki Heikki Nevasaari;

kontoret i *Tammerfors*: kontrollanter tulldirektören, politices kandidat Veikko Armas Seppänen och politiborgmästaren vicehäradshövding Pentti Järvelä samt suppleant industriombudsmannen, ingenjör Pertti Päiviö Sormunen;

kontoret i *Uleåborg*: kontrollanter stads-hushållningsinspektören, ekonom Ville Kalevi Matturi och länspolisrådet, vicehäradshövding Erkki Eino Haikola samt suppleant borgmästaren vid rådstuvurätten, juris licentiat Lauri Jorma Tirinen;

kontoret i *Vasa*: kontrollanter vicehäradshövding Hans-Erich Slotte och stf. professor Kauko Kalervo Mikkonen samt suppleanter biträdande stadsdirektören, diplomingenjör Seppo Sanaksenaho och länsrådet Markku Johannes Luoma.

kontoret i *Åbo*: kontrollanter stadsrådet Heikki Alarik Löyttyniemi och professor Jaakko Ilmari Nousiainen samt suppleanter kanslichef Paaavo Aarne Sakari Heinonen och verkställande direktör Teuvo Toivo Tapio Lehtinen.

Bankfullmäktige

Vid sitt möte den 9 februari antecknade bankfullmäktige till kännedom att riksdagen den 21 december 1989 på begäran hade beviljat forstmästaren Mauri Miettinen befrielse från uppdraget som bankfullmäktig sedan han utnämnts till social- och hälsovårdsminister räknat från den 1 januari 1990. Bankfullmäktige antecknade dessutom till kännedom att riksdagens elektor den 7 februari 1990 i stället för social- och hälsovårdsminister Mauri Miettinen hade utsett filosofie doktor Tuure Junnila till bankfullmäktig för

den återstående mandattiden. Till ordinarie bankfullmäktig i stället för Miettinen hade elektorerna utsett professor Erkki Pystynen.

Vid sitt konstituerande möte den 9 februari valde bankfullmäktige professor Erkki Pystynen till ordförande.

Som bankfullmäktige fungerade sålunda under året följande personer, vilka utsetts av riksdagens elektor.

Pystynen, Erkki, professor, ordförande
Hietala, Pertti, stadsdirektör, vice ordförande,
Maijala, Matti, verkställande direktör,
Perho, Heikki, lantbruksråd,
Junnila, Tuure, filosofie doktor,
Kalliomäki, Antti, gymnastiklärare
Ranta, Jussi, ingenjör
Väyrynen, Paavo, politices doktor,
Westerlund, Henrik, jordbrukare.

De tre förstnämnda utgjorde de ordinarie bankfullmäktige.

Revisorer

Riksdagens elektor fördrättade den 20 mars val av revisorer och revisorssuppleanter för Finlands Bank och utsåg följande personer till revisorer av bankens räkenskaper för 1990:

Aaltonen, Markus, magister i ekonomiska vetenskaper,
Seppänen, Esko, ekonomie kandidat,
Zyskowitz, Ben, juris kandidat,
Mattila, Kalevi, stadsrevisor och
Kettunen, Pentti, merkant.

Till revisorssuppleanter utsågs:

Björklund, Ilkka-Christian, politices licentiat,
Pohjola, Markku, vicehäradshövding,
Viinanen, Iiro, diplomingenjör,
Kokko, Heikki, jordbrukare och
Melin, Ingvar S., ekonomie licentiat.

Revisorerna valde den 14 juni magistern i ekonomiska vetenskaper Markus Aaltonen till ordförande.

Helsingfors den 21 mars 1991

ERKKI PYSTYNEN

PERTTI HIETALA
HEIKKI PERHO
ANTTI KALLIOMÄKI
PAAVO VÄYRYNEN

MATTI MAIJALA
TUURE JUNNILA
JUSSI RANTA
HENRIK WESTERLUND

Heikki T. Hämäläinen